

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดไว้ในมาตรา 43 อย่างชัดเจนว่า ให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน ค้ำครองสิทธิ สร้างความเสมอภาคและให้โอกาสทุกคนในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงไม่น้อยกว่าสิบสองปี และให้โอกาสแก่ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ สาระสำคัญ คือ มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารและจัดการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยให้มีเอกภาพในเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมให้เอกชนร่วมจัดการศึกษาและให้มีอิสระในการบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐในด้านหลักสูตร จัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ครอบครัวและประเทศชาติ ตลอดจนด้านกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และให้เป็นการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (กรมวิชาการ, 2545 : 1)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีจุดประสงค์ ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทย และความเป็นสากล รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล

หลักสูตรแกนกลางของประเทศจึงเป็นกรอบหรือทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำไปจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งสำหรับการจัดการศึกษาทุกกลุ่ม เช่น การศึกษาพิเศษ การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียนสถานศึกษาต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติและพลโลก (กรมวิชาการ, 2544 : คำนำ)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทด้วยการใช้กระบวนการทางการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความคิดปลูกฝังความเชื่อและค่านิยมที่จะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และองค์ประกอบอื่น ๆ ของผู้เรียนด้วย เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา และการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานอันสำคัญของโลกที่เจริญ มนุษย์ต้องการมีเสรีภาพ มนุษย์จึงพยายามดิ้นรนเพื่อปรับปรุงชีวิตตนเองให้ดีขึ้น เมื่อมนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ก็จะเกิดแรงกระตุ้นเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในที่สุด กระบวนการเปลี่ยนแปลงจะเริ่มตั้งแต่ ความรู้ ทักษะ เจตคติ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องและพฤติกรรมของสถานศึกษาและชุมชนตามลำดับ (อุดมสิทธิ์ จิตรวิจารณ์, 2546 :32)

พันธณี วิหคโต (2546 : 4-10) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2545 ทั้ง 76 จังหวัด พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตร ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ มีเวลาในการจัดทำน้อยมาก ไม่มีเวลาศึกษาอย่างเพียงพอ ด้านการบริหารจัดการ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดแคลนบุคลากร ขาดครูที่มีความรู้เฉพาะด้าน ด้านการประชาสัมพันธ์ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดการประสานงานประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและผู้ปกครอง ด้านการจัดการเรียนการสอน ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ครูขาดความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการเรียนรู้และ ด้านสื่อการเรียนการสอน ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ สื่อการเรียนการสอน เอกสารหนังสือเรียน หนังสือสำหรับค้นคว้า และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนสำหรับครูและนักเรียน มีน้อยไม่เพียงพอ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ครูยังไม่เข้าใจการจัดกิจกรรม

ขาดประสบการณ์ ไม่ชำนาญการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการวัดและประเมินผล ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจและขาดทักษะในการวัดและประเมินผล รูปแบบและแนวทางการวัดและประเมินผลไม่ชัดเจน ด้านการนิเทศ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ไม่สามารถนิเทศได้ตามกำหนด ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ชุมชนยังมีส่วนร่วมน้อย ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เพราะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการศึกษาแนวใหม่ และด้านผู้เรียน ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ แต่ละวิชามีงานมากเกินไป ทำให้ผู้เรียนไม่มีเวลาศึกษาเพิ่มเติม

บุคคลที่มีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมากที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเข้าใจพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 27 เข้าใจหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และเข้าใจในบทบาทและกระบวนการจัดทำหลักสูตร โดยเป็นผู้วางแผนในการจัดทำหลักสูตร โดยให้บุคลากรได้แก่ครู ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในส่วนประกอบของหลักสูตร เป็นผู้ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ สร้างความเข้าใจกับชุมชนและผู้ปกครอง ในปีการศึกษา 2545 เป็นต้นไป โรงเรียนจะใช้หลักสูตรของโรงเรียน โดยมติของคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ประสานงานและสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานการจัดทำหลักสูตร และเป็นผู้ตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนั้น ๆ ก่อนที่จะเสนอขออนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนั้น ๆ เป็นผู้ลงนามการจัดทำหลักสูตรเป็นภาระหน้าที่สำคัญของครูผู้สอนที่จะต้องมีส่วนในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเป็นหลักสูตรที่ครูจะต้องจัดทำและนำไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และจะต้องเข้าใจในหลักการด้านวิสัยทัศน์ หลักการของหลักสูตร ความต้องการพัฒนาผู้เรียน วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลผู้เรียน ด้านโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ และ 1 กิจกรรม การกำหนดเวลาเรียน สัดส่วนเวลาของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถยืดหยุ่นได้ และด้านสาระและมาตรฐานรายวิชา ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ครูผู้สอนต้องศึกษารายละเอียด โดยการนำสาระมาแจกแจงเนื้อหาในแต่ละช่วงชั้น เพื่อนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละสาระการเรียน

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งทราบบทบาท

ภารกิจหน้าที่ ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพสูงสุด(กรมวิชาการ, 2545 : 50-52)

ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งด้านจัดให้มี
แผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นผู้นำในการ
จัดทำหลักสูตร โดยร่วมประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนสาระตามหลักสูตรของสถานศึกษา จัดให้มีการ
ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อ
การเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาได้รับความรู้ และความสามารถจัดทำ
หลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ จัดให้มีการนิเทศ
ภายใน เพื่อนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรอย่างมีระบบ และให้มีการประเมินการนำ
หลักสูตรไปใช้ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้อง
กับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านวางแผนสร้าง
หน่วยการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด เปิด
โอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง แสดงออกอย่างอิสระ และมีส่วนร่วมทุกกิจกรรม จัดทำ
และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดหา
แหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ในชุมชน เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะแหล่งผลิต
ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ ทันทต่อเหตุการณ์ เป็นแบบอย่างที่ดี
มีคุณธรรม ปฏิบัติต่อเพื่อนครู และนักเรียน จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและสถานศึกษา
ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มีบรรยากาศดึงดูดความสนใจ ทำทนายให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วม
จัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริง โดยประเมินจากการปฏิบัติ
การสังเกต การสัมภาษณ์ จากแฟ้มสะสมงาน จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อการพัฒนาหลักสูตร
และกระบวนการเรียนรู้ และจัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยให้มีการประสานกัน
ระหว่างสถานศึกษา บ้านและชุมชน เพื่อการพัฒนาให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

จากรายงานการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
ปีการศึกษา 2546 พบว่า การปฏิบัติงานด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติ
เป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 82.30 ครูทุกคนมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ
77.80 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 35.00 วิธีการจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษานำหลักสูตรสถานศึกษาอื่นมาเป็นแนวทางในการจัดทำ คิดเป็นร้อยละ 70 ด้านสภาพความสำเร็จของหลักสูตรสถานศึกษา เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อย คิดเป็นร้อยละ 85.50 รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เสร็จเรียบร้อย คิดเป็นร้อยละ 66.80 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เสร็จเรียบร้อย คิดเป็นร้อยละ 63 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 52.6 ด้านสภาพการนำหลักสูตรไปใช้ของสถานศึกษาในสังกัด โดยรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น เรื่องการมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. 2546 : บทคัดย่อ)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอน ซึ่งจะต้องดำเนินตามนโยบายเพื่อให้ได้บรรลุตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ตระหนักในความสำคัญ ดังกล่าว จึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ว่ามีสภาพการใช้หลักสูตรเป็นอย่างไร มีจุดเด่น จุดอ่อนและปัญหาอะไรบ้าง ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

3. สมมติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 แตกต่างกัน

4. กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 78) นำมาปรับปรุงเพื่อการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ไว้ 3 ด้านคือ

4.1 ด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร ได้แก่ การปฏิบัติของโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมบุคลากร การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ การเตรียมชุมชนและสังคม และการเตรียมระบบข้อมูลสารสนเทศ

4.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ การทำแผนหรือแนวทางหรือ ข้อกำหนดการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย การจัด โครงสร้างหลักสูตร การจัดทำสาระหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน การกำหนดรูปแบบ วิธีการ เกณฑ์การตัดสิน เอกสารหลักฐานการศึกษาและ การพัฒนาระบบการส่งเสริมสนับสนุน

4.3 ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ การพัฒนา สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

5. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 198 โรงเรียน ซึ่งมีผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 198 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,414 คน รวมประชากร 2,612 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ตารางเครจซ์และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 40) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 462 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 131 คน ครูผู้สอน จำนวน 331 คน

6. ตัวแปรที่ศึกษา

6.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

6.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

6.1.2 ครูผู้สอน

6.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 การดำเนินการใช้หลักสูตร หมายถึง การนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไปปฏิบัติ โดยผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

7.2 การเตรียมความพร้อม หมายถึง การปฏิบัติของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมบุคลากร การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ การเตรียมชุมชนและสังคม และการเตรียมระบบข้อมูลสารสนเทศ

7.3 การจัดทำหลักสูตร หมายถึง กระบวนการเขียนร่างหลักสูตร กำหนด วิสัยทัศน์ กำหนดคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น แนวทางจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล แล้วจัดพิมพ์เป็น รูปเล่ม

7.4 การบริหารหลักสูตร หมายถึง การวางแผนงานทั่วไป การจัดทำแผนงาน ด้านวิชาการการดำเนินงานตามแผน การสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ การสนับสนุนห้องสมุด

7.5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดประสบการณ์และพัฒนาการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร เช่น การสอนเน้นกระบวนการ การสอนเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ฯลฯ

7.6 การวัดผลประเมินผล หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้จากการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

7.7 โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2546

7.8 ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

7.9 ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

7.10 การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวม 12 ปี

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 เป็นข้อเสนอแนะให้กับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในการวางแผนการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

8.2 เป็นข้อเสนอแนะให้กับโรงเรียนทั่วไป ที่จะจัดทำและใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งบังคับใช้ทั่วประเทศในปีการศึกษา 2546 เป็นต้นไป

8.3 เป็นข้อเสนอแนะให้กับผู้บริหารระดับสูงและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปกำหนดนโยบาย ปรับปรุงการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น